

KÚRIA

Bfv.I.1790/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év április hó 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt folyamatban volt büntetőügyben a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Ítéltábla Bf.I.628/2014/5. számú ítéletét **az I. rendű** terheltre vonatkozó részében megváltoztatja,

a terhelt cselekményét emberölés bűntette kísérletének [Btk. 160. § (1) bekezdés] minősíti,

a vele szemben kiszabott szabadságvesztést 3 (három) év 6 (hat) hónapra súlyosítja, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi és a terheltet 3 (három) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától,

a szabadságvesztést a terheltnek börtönben kell letölteni és a büntetés kétharmad részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

Egyebekben a Debreceni Ítéltábla ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 10 880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Nyíregyházi Törvényszék a 2014. június 17-én meghozott 3.B.330/2013/20. számú ítéletével **az I. rendű** terheltet társával, a II. rendű terhelttel együtt bűnösnek mondta ki társtettesként

elkövetett emberölés büntettének kísérletében [Btk. 160. § (1) bekezdés]; ezért mindkettőjüket hét év szabadságvesztésre és hét év közügyektől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozva meg, és megállapította, hogy a terheltek a szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a terheltek által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

A terheltek és a védők által bejelentett fellebbezések folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2014. szeptember 17-én kelt Bf.I.628/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terheltek cselekményeit társtettesként elkövetett testi sértés büntettének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat] minősítette, és a szabadságvesztés mértékét mindkét terhelttel szemben kettő évre enyhítette, annak végrehajtását három év próbaidőre felfüggesztve és a mellékbüntetés alkalmazását mellőzve. Megállapította, hogy a szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén a terhelteknek börtönben kell letölteni azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsáthatóak, és az általuk előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés végrehajtása esetére rendelte beszámítani. Rendelkezett a másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a törvényes határidőn belül, 2014. november 28-án a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség felülvizsgálati indítványt nyújtott be **az** I. rendű terhelt terhére, annak jogalapját a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában jelölte meg.

Az indítványozó szerint tévedett az ítéltábla, amikor a terheltek cselekményét életveszélyt okozó testi sértésnek minősítette emberölés büntettének kísérlete helyett, és ezért törvénysértő büntetést szabott ki. Utalt arra, hogy az irányadó tényállás szerint is a terheltek voltak azok, akik azután, hogy a családi ház udvarán történt cselekmény befejeződött és a sértett távozóban volt, emellett felszólításra a nála lévő csákányt is visszaadta és beülni készült az utcán lévő autóba, nem hagyták elmenni a sértettet, hanem az élet kioltására alkalmas eszközöket - így **az** I. rendű terhelt egy 19,5 cm pengehosszúságú kést, míg a II. rendű terhelt egy ásót - vettek magukhoz és a sértett távozását megakadályozva őt menekülésre kényszerítették, üldözőbe vették majd bántalmazták.

Álláspontja szerint **az** I. rendű terhelt felindult állapotban volt ugyan, de ez nem volt kóros mértékű; erre utal az, hogy a bántalmazás az érintett ingatlantól jóval távolabb, 17 méternyi távolságban történt, és az alkarjával védekező sértettet egy 19,5 cm pengehosszúságú késsel támadta, amellyel közepes erőt

mindenképpen meghaladó erejű szúrással, egyenes, direkt szúró mozdulattal hozta létre a sértett életveszélyes sérülését.

Álláspontja szerint a határozott mozdulattal történő, több létfontosságú szervet is sértő, áthatoló jellegű szúrt sérülés együttesen a terhelt által hangoztatott ölésre irányuló kijelentéssel az elkövetés körülményei alapján egyértelműen **az I. rendű** terhelt emberölésre irányuló eshetőleges szándékát támasztja alá, szemben az ítélőtábla által megállapított és ellentmondásos érveléssel alátámasztott életveszélyt okozó testi sértés büntettére vont következtetéssel.

Kifejtette, hogy az ítélőtábla határozatának indokolásában az emberölés büntette kísérletének és az életveszélyt okozó testi sértés büntettének elhatárolási szempontjaira általánosságban hivatkozott, és az adott ügyben kialakított eltérő álláspontjának konkrét indokait nem fejtette ki.

Megítélése szerint az eszközzel kitartóan támadó terheltek ijedtségére történt ítélőtáblai következtetés minden tényalapot nélkülöz, ezért - miután a sértett és társasága önkéntes távozási szándékát észlelve okafogottá vált az, hogy a terheltek a lakás környékéről eltávolítsák a sértettet - az alkalmazott eszközre és az alkalmazott erőbehatás mértékére is figyelemmel **az I. rendű terhelt** esetében a terhelt eshetőleges ölési szándékára vonható következtetés. Ennek alátámasztására a BH. 1997. 108. számú eseti döntésre utalt.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria nyilvános ülésen a Nyíregyházi Törvényszék 3.B.330/2013/20. számú és a Debreceni Ítélőtábla Bf.I.628/2014/5. számú ítéletét a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot, amelyben **az I. rendű** terhelt cselekményét minősítse a Btk. 160. § (1) bekezdés szerint minősülő emberölés büntette kísérletének, és vele szemben szabjon ki börtön fokozatú végrehajtandó szabadságvesztést, valamint tiltsa el a közügyek gyakorlásától, továbbá állapítsa meg, hogy a büntetés kétharmad részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Emellett az előzetes fogvatartás beszámítására vonatkozó helyes rendelkezést hagyja helyben, és rendelkezzen arról, hogy a Be. 429. § (1) bekezdés utolsó fordulata alapján a felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt ugyan az abban kifejtett indokok alapján, azonban csak a Debreceni Ítélőtábla, mint másodfokú bíróság Bf.I.628/2014/5. számú ítélete ellen tartotta fenn.

Indítványozta, hogy a Kúria a Debreceni Ítélőtábla Bf.I.628/2014/5.

számú ítéletét **az** I. rendű terhelt tekintetében a cselekmény jogi minősítésére és büntetés kiszabására vonatkozó részében változtassa meg, és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot (BF.1989/2014).

A Kúria nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt és az írásbeli nyilatkozatban kifejtetteket fenntartotta, **az** I. rendű terhelt védője pedig elsődlegesen a megtámadott másodfokú határozat hatályban tartását, másodlagosan az emberölés privilegizált esete kísérletének megállapítását és a terhelttel szemben a másodfokú bíróság által kiszabott büntetés alkalmazását indítványozta.

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a határozatokat a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján, valamint az (5) bekezdésre figyelemmel a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre tekintettel is felülvizsgálta.

Ilyen, a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértést nem észlelt.

A Be. - felülvizsgálati indítványban felhívott - 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Az erre alapított felülvizsgálati indítvány alapos.

Az ítéleti tényállás szerint a terhelt a terhére megállapított bűncselekményt 2012. november 17-én követte el.

A Kúria előre bocsátja, hogy az eljárt bíróságok helyesen döntöttek, amikor a Btk. 2. §-ban írtakra figyelemmel az ügyben az elbíráláskor hatályos törvény rendelkezéseit alkalmazták és ennek kellő indokát is adták (első fokú ítélet 17. oldal utolsó bekezdés, 18. oldal első bekezdés; másodfokú ítélet 11. oldal első bekezdés), és miután ezt a felülvizsgálati indítvány nem is támadta, a következőkben nem is tartja szükségesnek ezt indokolni.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdés alapján irányadó - a másodfokú bíróság által helyesbített, illetve kiegészített - tényállás szerint **a** sértett a vád tárgyává tett cselekmény elkövetését megelőzően már elhagyta - a vele együtt érkezett társaival együtt - a terheltek lakóhelyéhez tartozó udvart, és társai be is ültek az autóba.

Majd **a** sértett, aki meg akarta kerülni a kapubejáróban álló

személygépkocsit azért, hogy abba beüljön, a terheltek nagymamájának a felszólítására egy-két lépést visszalépett azért, hogy, visszaadja a még mindig a kezében tartott csákányt, amit át is adott **a terheltek nagymamájának.**

Ezzel egy időben az utcán a II. rendű terhelt a kezében lévő ásót a feje fölé emelte, és annak lapjával a sértett homlokát közepesnél kisebb erővel többször megütötte; **a** sértett a bántalmazás elől hátrálni kezdett, így folyamatosan távolodott a kapubejáróban álló autótól, a ... irányába menekülve. Majd miután a terheltek a menekülő sértettet követve az utcán, az autótól kb. 17 méterre őt utolérték, a II. rendű terhelt a sértettet az ásóval bántalmazta, **az** I. rendű terhelt pedig a 19,5 cm pengehosszúságú konyhakéssel, közepesnél nagyobb erővel egy határozott, egyenes vonalú mozdulattal a mellkasa elülső felszínének jobb oldalán, a szegycsont alsó harmadában megszúrta. A szúrás következtében erősen vérző sértett a földre esett, és a terheltek ezt látva felhagytak további bántalmazásával. A bántalmazás közben **az** I. rendű terhelt megöléssel is fenyegette **a** sértettet.

Az irányadó tényekből mind az első, mind a másodfokon eljáró bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a terheltek az utcán már nem voltak jogos védelmi helyzetben; a terheltek akkor bántalmazták a sértettet, amikor az már távozóban volt; **az** I. rendű terhelt kint az utcán, a személygépkocsitól távolodó, hátráló, menekülő sértettet szúrta meg, emellett a sértett társai ekkor már az autóban ültek, a sértettnél nem volt eszköz, a terhelteknél viszont testi sérülés okozására, illetve élet kioltására alkalmas eszköz, ásó és kés volt.

Ugyanakkor tévedett az ítélet tábla, amikor - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - azt a következtetést vonta le a megállapított tényekből, hogy **az** I. rendű terhelt szándéka nem irányult a sértett megölésére.

Bár az ítélet tábla következtetése annyiban helytálló, hogy a terhelteknek nem volt a sértett életének kioltására irányuló együttes szándéka, azaz e tekintetben közöttük nem volt szándékegyeség, azonban **az** I. rendű terhelt szándékára az elsőfokú bíróság vont le helyes következtetést.

A terhelt emberi élet kioltására alkalmas eszközzel kb. 17 méteren át üldözte az előle eszköztelenül menekülő sértettet, akit utolérve a késsel egy határozott mozdulattal, közepesnél nagyobb erővel - miközben ölésre utaló kijelentést tett - életfontosságú szervek tájékán megszúrta. Bár a kés pengehosszúságának nem teljes terjedelmében hatolt a sértett testébe, az

rendőrségen bejelentést tett és rendőri intézkedést kért. Részint azt arra hivatkozva kérte, hogy ismeretlen személy bement az udvarukba és őt pofon vágta, azaz csak a sérelmére megvalósultnak vélt cselekményről számolt be; részint az erősen vérző sértettet látva tudnia kellett, hogy a sértett kórházba kerül, így cselekményéről a hatóságok tudomást fognak szerezni.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla **az** I. rendű terhelt cselekményét törvénysértően minősítette az öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett emberölés büntettének

kísérlete helyett társtettesként elkövetett életveszélyt okozó testi sértés büntettének, és így a vele szemben kiszabott büntetés is törvénysértő.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatnak **az** I. rendű terheltre vonatkozó részét a terhére megállapított bűncselekmény minősítését és a büntetést érintően a Be. 427. § (1) bekezdés b) pontja alapján eljárva megváltoztatta; a bűncselekményt a Btk. 160. § (1) bekezdés szerint minősülő emberölés büntette kísérleteként minősítette, figyelemmel a Btk. 10. § (1) bekezdésére.

A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket az eljáró bíróságok túlnyomó részt feltárták. Ezzel egyezően a Kúria **az** I. rendű terhelt javára enyhítő körülményként értékelte azt, hogy cselekményét fiatal felnőttként, eshetőlegesen szándékkal követte el, és a közvetlen életveszélyre tekintettel ugyan kisebb súllyal azt is, hogy az kísérleti szakban maradt. Enyhítő körülmény az időmúlás, valamint figyelembe vette a Kúria, hogy a cselekménysort a sértett megjelenése és a nagymamával történő hangoskodása indította el, aminek során a sértett neki sérülést is okozott, továbbá a ténybeli beismerő vallomása mellett a terhelt a Kúria előtt akként nyilatkozott, hogy cselekményét megbánta.

Mindezekre tekintettel úgy találta, hogy vele szemben a törvényes büntetési tétel alsó határát elérő büntetés is túl szigorú lenne, ezért a szabadságvesztés tartamát a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásával három év hat hónapban állapította meg, a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzve.

A terheltet méltatlannak találta a közügyek gyakorlására, ezért a Btk. 61. § (1) bekezdés és 62. § (1) bekezdés alkalmazásával három évre eltiltotta attól.

Emellett akként rendelkezett, hogy a szabadságvesztést a terheltnek a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtönben kell letöltenie és megállapította, hogy abból a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel a büntetés kétharmad részének kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

Egyebekben az ítélőtábla felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletét hatályában fenntartotta.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 429. § (1) bekezdésén alapul.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján és a 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az abban szereplő feltételek esetén a Be. 421. § (3)

bekezdésére figyelemmel a bíróság az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. április 21.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
TóthLné
bíróági tisztviselő